

1.2. Hovedtræk af lovforslaget

Med forslaget indsættes en fælles overbygningsbestemmelse i den foreslåede § 289 i straffeloven. Bestemmelsen skal omfatte alle grove overtrædelser af skatte-, afgifts-, told- og tilskudslovgivningen og af den foreslåede § 289 a. Den foreslåede bestemmelse skal sikre, at den strafferetlige beskyttelse af offentlige midler er ensartet, uanset hvilken type af offentlige midler en berigelsesforbrydelse er rettet imod.

Den foreslåede § 289 skal kun finde anvendelse, hvis der er tale om grove overtrædelser af de pågældende særlove. Bestemmelsen skal endvidere kun finde anvendelse, hvis den underliggende lovgivning - dvs. skatte-, afgifts-, told- eller tilskudslovgivningen - indeholder en henvisning til straffelovens § 289. Overtrædelse af bestemmelsen straffes efter forslaget med fængsel indtil 8 år (lovforslagets § 1, nr. 3).

Som en konsekvens af, at den foreslåede overbygningsbestemmelse i § 289 kun kan anvendes, hvis særlovgivningen henviser til bestemmelsen, er der i lovforslaget medtaget de ændringer, dette medfører på det lovgivningsområde, der administreres af Ministeriet for Fødevarer, Fiskeri og Landbrug. Med lovforslaget foretages således også visse ændringer i fiskeriloven og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer (bemyndigelsesloven). Ændringerne indebærer, at grove overtrædelser kan straffes efter straffelovens § 289, og at normalstrafferammen for overtrædelse af de omhandlede bestemmelser i fiskeriloven og bemyndigelsesloven er bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder (lovforslagets § 2 og § 3).

I lovforslaget er ikke medtaget de ændringer, den foreslåede § 289 måtte nødvendiggøre i lovgivning, der administreres af Skatteministeriet. Disse følgeændringer forventes gennemført i 2005.

Med lovforslaget foreslås det desuden at ændre straffelovens § 289 a. Bestemmelsen regulerer i dag alene svig, der er rettet mod EU-midler eller blandede midler, som består af både EU-midler og nationale midler. Med henblik på at ligestille den strafferetlige beskyttelse af offentlige midler, uanset om disse stammer fra EU eller fra danske myndigheder, foreslås det at udvide anvendelsesområdet for § 289 a til også at omfatte svig med nationale midler. Bestemmelsen vil hermed omfatte den, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til brug for danske myndigheders eller EU-institutioners afgørelser om bl.a. betaling eller tilbagebetaling af tilskud eller støtte samt den, der fortier oplysninger med forsæt til at unddrage sig eller andre betaling eller at opnå uberettiget udbetaling fra disse myndigheder.

Det foreslås, at bestemmelsen i § 289 a skal være subsidier, således at den kun skal finde anvendelse i de tilfælde, hvor der ikke i den relevante særlovgivning på området er en tilsvarende strafferetlig regulering, således at særlovgivningen dermed i sig selv indeholder en fornøden strafferetlig beskyttelse.

Efter forslaget er strafferammen for overtrædelse af § 289 a bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Er der tale om særlig grove overtrædelser af § 289 a, kan forholdet henføres til overbygningsbestemmelsen i den foreslåede § 289, hvorefter strafferammen er fængsel indtil 8 år (lovforslagets § 1, nr. 4).

Lovforslaget indeholder endvidere visse ændringer i straffelovens bestemmelser om kriminalitet vedrørende juridiske personers forhold, herunder om regnskabsforbrydelser.

Det foreslås således at ændre straffelovens § 296, så bestemmelsen bliver en overbygningsbestemmelse for grove overtrædelser af særlovgivning om visse forhold angående juridiske personer. Den foreslåede bestemmelse omfatter bl.a. tilfælde, hvor der udspreddes urigtige eller vildledende oplysninger, der kan påvirke prisen på værdipapirer, eller som indgår i bl.a. lovpligtige regnskaber. Bestemmelsen omfatter også tilfælde, hvor der foreligger en overtrædelse af særlovgivningens bestemmelser om kapitaltilførsel, om anvendelse af den juridiske persons midler, om førelse af forhandlingsprotokoller, om oplysningspligter med hensyn til ejerandele samt om handplegter ved et konstateret kapitaltab (lovforslagets § 1, nr. 5).

Den del af den nuværende § 296, der ikke særligt har tilknytning til juridiske personers forhold, foreslås flyttet til en ny § 297, idet den eksisterende § 297 om urigtige angivelser om et selskabs økonomiske stilling, der ikke ses at være anvendt i retspraksis, samtidig foreslås ophævet (lovforslagets § 1, nr. 6).

Lovforslaget indeholder desuden forslag til en ændret formulering af straffelovens § 302, der er en overbygningsbestemmelse vedrørende særlovgivningens bestemmelser om regnskabs- og bogføringsforpligtelser. Bestemmelsen foreslås ændret i overensstemmelse med systematikken i den gældende bogføringslov. Samtidig foreslås bestemmelsen ændret, således at overtrædelse af bogføringslovens regler om bl.a. edb-bogføring med sikkerhed er omfattet af bestemmelsen (lovforslagets § 1, nr. 7).

Lovforslaget indebærer endvidere, at retsplejelovens bestemmelser om klageadgang til justitsministeren afskæres på to områder, hvor den nuværende klageadgang vurderes at være uhensigtsmæssig.

Det drejer sig for det første om klager over de afgørelser, som Rigspolitichefen træffer i dennes egenskab